

NHOs innspill til ekspertgruppen for akkreditering av universiteter og høyskoler

NHO takker for muligheten til å sende innspill til ekspertgruppen for akkreditering av universiteter og høyskoler.

NHO mener beslutninger om institusjoner skal bli eller bli værende universitet ikke skal være politiske. Politikernes rolle er politikktutforming for sektoren, og gjennom dette etablere rammebetingelser for institusjonene. Å bestemme hvilke institusjoner som skal ha betegnelsene universiteter eller høyskoler, må ta utgangspunkt i et kriteriebasert system for universitetsakkreditering, hvor insentiver skaper kvalitetsutvikling og faglig vekst, og hvor resultatene av dette avgjør institusjonsklassifiseringen.

Strukturreformen i høyere utdanning var en reform for strukturelle endringer og sammenslåing av flere universiteter og høyskoler. Stortingsmeldingen om reformen ble lagt fram våren 2015. Hensikten med reformen var å fremme kvalitet i utdanning og forskning, regional utvikling, styrke fagmiljøer og gjøre ressursbruken ved høyere utdanningsinstitusjoner mer effektiv. Derfor endret man universitets- og høyskolesektoren og samlet ressursene på færre, men sterkere institusjoner.

I forbindelse med strukturreformen var NHO opptatt av at kravene til faglig kvalitet måtte spille en avgjørende rolle. Flere UH-institusjoner var for små med for knappe ressurser og et svakt studentgrunnlag. NHO har derfor støttet en politikk som fremmer mer samarbeid, sterkere arbeidsdeling nasjonalt og internasjonalt og en større faglig konsentrasjon. NHO er særlig opptatt av at det er viktig med fagmiljøer av en viss størrelse for å sikre langsiktig og stabil faglig kvalitet. Hver institusjon må også spisse sin faglige profil – i tett samspill med arbeidslivet. Universitetene og høyskolene bør spesialisere seg innen områder hvor de har særlige forutsetninger for å lykkes.

Målene til høyskolene og de unge universitetene siden kvalitetsreformen har inkludert å styrke kunnskapsgrunnlaget for studieprogrammene, bidra til kunnskapssamfunnets økte behov, øke regional kompetanse og innovasjon, styrke båndene til arbeidslivet og fagfeltene, rebalansere koblingen mellom undervisning og forskning, og styrke anvendt og praksisrettet forskning. Bredde i kunnskap og tenkemåter er viktig for å kunne stå bedre rustet i møte med uventede utfordringer. Kreativitet er nøkkelen til utvikling, og til overlevelse i utfordrende tider. Bredde og kreativitet får man gjennom mangfold i tenking. Det er ikke bare avhengig av om universitetene og høyskolene selv er mangfoldige, men også om UH-sektoren som system er mangfoldig, altså i hvilken grad UH-institusjonene differensierer seg fra hverandre. De norske universitetene har tidligere vært kritisert for manglende evne til differensiering, blant annet av OECD.

NHO mener det er viktig å beholde et kriteriebasert system for universitetsakkreditering. Samtidig kan det være behov for å gjennomgå de særnorske kravene til institusjonskategorier i lys av strukturreformen, med tanke på harmonisering med den europeiske forståelsen. Vi kan ikke ha regler og kriterier i Norge som ikke harmoniserer med EU, og som hemmer institusjonenes mulighet for internasjonalt samarbeid. Det er viktig at kriteriene virker etter sin overordnede hensikt. Det er avgjørende at de ikke innebærer unødvendig mye byråkrati, er unødvendig kostbare, hindrer samarbeid, er ensrettende eller skaper et lite robust universitetssystem.